

Bom haj Bóh!

Cíklo 26.
25. junija.

Létnik 9.
1899.

Serbiske njedželske Ľopjenka.

Wudawaju ſo kózdu ſobotu w Šmolerjez ſuihiczishezerni w Budyschinje a ſu tam doſtač ſa ſchtwórtlétmu pſchedpłatu 40 np.

4. njedžela po ſwiat. Trojiz.

Sswjedzeń ſwjateho Jana.

Tes. 40, 1—8.

Troſchtujecze, troſchtujecze moj lud!

To je uěchto rjane, troſchtowac̄ móz. Na pſchitkład plakaze džecžatko, kotrež mac̄ troſchtuje, doniž džecžo ſe ſylšami w wočomaj ſažo ſo wužměje — kajki to lubosny wobras! Bóh tón knjes praji junkróz pſches profetu: ja čzu waž troſchtowac̄ kaž někoho mac̄ troſchtuje. A hdyž je wón waž troſchtowal, potom naž epiftola ſwiedženja ſwjateho Jana napomina ſwojich ſrudnych ſobucžlowjekow troſchtowac̄. Troſchtujecze, troſchtujecze moj lud, praji naſch Bóh. Wopravdže na ſwěcze je teſko hubjenſtwa, ſo, ſhtož ma čuzce w wutrobje, ſo hnuth ſacžuwa, ſlodiſti ſkutk troſchtowanja ſobucžinic̄. Ale ſo by kſchesczian ſamohł druhim troſcht vſchinjescz, dyrbí wón najprjedy prawy troſcht ſam měcz.

1. My dyrbimy prawy troſcht najprjedy ſam i měcz. Pomyžl ſebi, ſo ſo ſežehowaze stanje. Młody člowjek je ſi lohka žiwý był, ſamo ſi poſladnizh ſwojego knjesa bral. Šeo haniby a khostanja bojo chze ſebi wón žiwenje wſac̄. Čežko ſranjeneho jeho do khorownje donjeſu. Hdyž by ty nětko proſcheny był, ſo by temu mrějazemu bratrej troſcht vſchinjescz, ſchto by jemu prajil. — Na to praschenje ujech druhí podawł ſe žiwenja wotmolwjenje da. Duchowny ſe ſwojego duſchowpaſtýſtwa powjeda: Ja dyrbjach jedyn wjecžor ſi holž, kotrež běſche na ſmijercz hora, pſchiuež,

ſo bych ju woprawjal. Wona běſche bórsh po konfirmazji ſwojego nanowy dom wopuszczila a na ſle pueže pſchischla, wona běſche ſo do njeprózwiocze a njeſprawnoſcze podala a běſche teho dla ſe ſudniſtwom ežinicz měla. Tačo běchu ju požledni kroč ſi jaſtwa puſchczili, ſebi wona wot ſaſluženych pjenjes uěchto kléba a miſaža natupi a do leſta pſched mětom džesche, ſo by tam, dokelž žaneho wucžeka wjazy ujemějesche, ſmijereži ſawutlenja pſchewostajila. Na poſ morwu pſches hlód, a ſamu prostu, dokelž běſche ſyma, ju bur w ležu namaka a ju do kléze donjeſe. Tam ja ſi njej pſchiindžech. Ja ſebi myſlach, ſo hubjene člowiske džecžo namakam, kotremuž ſu ſežehwki hrēſchneho žiwenja na woblicžu widzecž a ſo wſchón džiwach, jako měrne, lubosne woblicžo wohladach. Po něčim ſroſymich, ſchto mi wona do wucha ſcheptasche. Wona ſo wuſna, ſo je husto ſhreſchila. „Lube džecžo,“ ſo jeje wopraschach, „ežeho ſo ty troſchtujesch?“ „Ja ſo troſchtuju mojeho lubeho ſbožnika Jeſom Khrysta.“ ſchto je Khrystuſ ſa tebje ežinil, ſo ſo jeho troſchtujesch? Wón je ſa mnje wumrjel a ſwoju ſrej ſa mnje pſchelaſ. Móžesch mi někoho pomjenowac̄, kotrež je hiſchče w požlednej hodžinje hnadu namakał? Haj, ſchachař na kſchizu. Wěriſch ty, ſo móžesch tež ty po twojim hrēchapoſlonym žiwenju hiſchče hnadu namakač? Haj, ja to wěriju. — Wona widzesche, ſo běſche jejny wumozník žiwý. Khrystuſ běſche jejny troſcht. Wona ſměrom wužny. ſchto nam tóule podawł ſjewi? So je pſchecžiwo hrēchej a ſmijereži troſcht a ſo, Bohu budž džak, ſu hiſchče tajz, kotsiž tón troſcht maju.

2. Dale pak je tež trjeba prawy troscht pschinjescz. Pschetoz na tym na hweste pobrachtive. Dosez je hubjenstwa, hdzež žadyn troscht njeje. Tybzay ſo temu ludej runaja, kotrež by w puſčinje pſchi ſamym ſawutli. Člowjekojo njeſju jenož hłodni po hłebje, ale tež po luboſezi, pſcheczelniwoſci a troscheze. Sſlónzo ſebi pſchiroda žada, pruhi czopleje ſmilnoſeze, wutrobneho dželbracza ſebi wutroba žada. Njeſtupiſchli wobcezezenym ſrudnym w luboſezi napschecziwo, bywaju czi jeni dwelowazh a bojaſliwi, druzh hrobli a hněvni pſchecziwo njeſtupiſchliwym ludzom. Nekotryž kuliž njeby na ſle pucze pſchijſchol, hdz by na puczu ſwojego živjenja wjazy pomozneje luboſeze nadefchol. Čeho dla ſadweluje ſamomordař na Bosy? Dokelž běſche prjedy na člowjekach ſadwelowal, dokelž žanyh troshtarjow njemějſche, kiz bych ſo na hubjenym ſmilili. Do teho hubjeneho ſweta dyrbi ſo troscht njeſcz a ſchtóz ma prawy troscht, dyrbi jón pſchinjescz. — K njeemu wſchaf wjazy ſluſcha, hacž ſo by kaž Hiobowi pſcheczeljo, hubjeny troshtar. Woni ſu tak mjenowani pſcheczeljo, kotsiz žarowazeho ſ rekami ſlowow polini, ale to njeje žadyn troscht, žana wutroba njeje we wſchitkach ſlowach. To je czucz, ſo ſu to proſdne rěče. So by troschtowacz mohł, dyrbiſch něſhto wot Chrystuſheweje ſmilnoſeze měcz, wo kotrež reča: jemu běſche žel teho luda. To njeſmjesch tak ſymny nimo kchodziez, kaž njeby tebež žadyn niežo njeſtaral, ale prawa luboſež k bližſhemu wotewri wóčko ſa to, ſchtóz druhemu pobrachtive, wotewri wuchu, ſo by ſměrom na ſdyhowanja poſluchal, wotewri ert, ſo ſo ſa nuſu bližſchego prafcheczeljo. „Kaž ſo wam wjedze“ — tak ſo wſchaf pſchi kóždym ſetkanju prafcheczeljo, ale kelfo ſo jich ſ dželbraczem prafcha a bychu na tebež poſluchali, hdz by jim ſwoju nuſu wuſkoržiež, chzył? Žarowazych rad do towarzſtwia nimaja a tola je člowjek, kotrež chze jenož wježelych wokolo ſebje měcz a žarowazym ſ pucza dže, člowjek bjes czucziweje wutroby. K troschtowanju je ſkonečnje nuſne, ſo maſch ſo dale k niſkim, kotsiz pod czežkotu a prázami živjenja ſtonoja. Hdz knježa ſe ſwojimi poddanami hubjenje wobkhadžuju, hdz my tym, kotsiz ſo ſa naſ prožujo, pſcheczelniweho ſlowežka njeprajimy, putom džiwa njeje, ſo naſ ſkonečnje lud wobdawa, kotrež niežo wo luboſezi njewě, dokelž luboſeze ženje naſhonil njeje. — Troschtiveze, troschtiveze mój lud, praji naſch Bóh. To ſu ſrudni ſawostajeni. Pſakaj ſi pſakazym a troschtuj jich! To ſu khor a czerpiaſy. Mějcež ſczerpliwoſez ſ nimi a rěčceze pſcheczelnije ſ khorymi, ſwježelujce jich wutrobu ſ wopokaſnom dželbracza, a maceſli jich dowěrjenje, poſaujce jich na kſcheczijanow troscht. Dajeze pruham luboſeze nuſ ſwecziež do czemneje komorki. To ſu ſablidženi. Njeſpoſběhnež ſo hordzi wysche nich, budžež jím pomozni, ſo bych ſažo na prawy pucz pſchijſchli. To ſu khudži. Njetloczež jím jenož ſymny pjenjes do ruky, ale rěčceze pſcheczelnije ſ nimi k wopokaſmu, ſo maceze tež hiſcheze lepſcheho troschta hacž pjenjesy. To ſu ſadwelowaze dusche, czińcež kaž džeczo, kotrež něhdyn tajfemu ſadwelowazemu živjenje ſdžerža. Ma wulkim moſcze w Londonje ſtejeſche muž czornje hladajo. Woni chyzſche ſebi živjenje wſacz. Mała holczka, kotrež ſe ſwojim nanom daloko njeſtejeſche, běſche ſo na njeho dohladała. Ma dobo džeczo nanowu ruky puſchezi a pſched teho ſadwelowazeho ſtupi, na njeho ſ wulkim woczmaj hladashe a ſ měrom praji: „Čeho dla ſeze my tajki ſrudny?“ Tole jednore prafchenje muzej živjenje wulkowa. Lód jeho wutroby ſo roſſlama a won ſažo do towarzſtwia luboſeze ſtupi. Wſchelaki

lód hiſcheze je, kotrež dyrbi roſtacz a kotrež taje pſches móz troschtowazeje luboſeze. Troschtiveze, troschtiveze mój lud, praji waſh Bóh! Šamjen!

Pſchecziwnizh uſcheho ſbóžnika w nowym testamencze.

(Pofraczowanje.)

Tón knjeſ wotmolwi. Wón poſaſa jich na ſtworjenje a praji, ſo ſtaj muž a žona jedyn ſa druheho ſtworjenai; teho dla njedyrbi ſo mandželſtvo dželicz, njech pižmaručenii wo tym wucža, ſaž chzedža.

Woni dyrbia derje pſchidacz, ſo ma knjeſ prawo, ale wěrnoſci čescz dacž nochzedža. Duž ſo prafcheja: Čeho dla je Mojsaš dželenje pſchidał?

To pak njeje žana pſchikaſnia, wotmolwi knjeſ, ale to bě wotwueženje wutrobow twjerdoſeje dla, dokelž w tehdomniſchim čažu lud ſwiatofez mandželſtwa ani ſpōnacz ani ſakhowacz nje-mějſche. Tola preni porjad to njeje. Dželenje mandželſtwa, i wuwſacžom, hdz ſo lamanja dla stanje, je Bohu pſchecziwne a pſchehrēſtne na drugim mandželſtmi.

Bliże ſo knjeſ k kónzej pſchibliji, a bôle roſczeſche nje-pſcheczelſtvo Farisejſkich, cžim wótriſche budža jich wupady. Tola tež tón knjeſ ſo wótriſho wobara a jim jich ſnutſkowne ſtaženja a njeprawu pſchecziwneſez porokuje. Tež thostanje jim ſjawniſhho pſchipowiedži.

10. Hdz běſche knjeſ jako kral do Jeruſalema ſacžahnýl a templ wucžiſzil, pſchitupiſh ſobuſtawu wypkoſeje rady, mjeſ nimi tež Farisejſzy k njemu a prafchachu ſo, ſi wotſal ma móz k temu. Neadžiachu ſo, ſo budže ſo na Boha powołacz, kiz je jemu móz dał; potom pak chyžachu ſebi tež žadacz, ſo by pſches nekaſki džiwo to wopokaſal; woni derje wjedžachu, ſo wón to czinicz njebudže, dha chyžachu jeho potom pſched ſuđ ſtajicz jako tajkeho, kiz bjeſ- prawa stare waſchinje ſanicžuje.

Tón knjeſ ſo tež na nich ſ prafchenjom wobroczi. Wón jo tak naprawi, ſo ſi wotmolwienjom na tute prafchenje ſ dobow na na ſwoje wotmolwia Praſcha ſo jich: „Se Jan wot Boha póžlamy abo niz?“ Tute prafchenje jich do wuſkoſzow ſacžeri. Praja „haj“, móže jím Jeſuſ ſi Janoweho ſwedeženja wo ſebi ſwoje bójſtwo a móz dopokaſacz. Wotmolwia „ně“, ſo ſi tym měnjenju luda napschecziwo ſtaja.

To derje wjedža.

Duž radscho mjeſcža, ſo ſo njebych ſpches roſhudženje do stracha podali.

Duž tež Jeſuſ ſa trěbne nima, jím wotmolwicž.

11. Nětko, hdz žane wuſlady njeſju, ſo móhli ſo Farisejſzy hiſcheze wobrocžicž, wotkry knjeſ pſched ſhromadnym ludom jich ſalſhnoſez a ludarſtvo w jich ſadžerženju pſchecziwo Bohu a k njemu. Tich njeſkiežomnoſez woſnamjeni najprjedy w pſchirunaju wo ujerunymaj hynomaj.

Runaja ſo temu ſynej, kiz je ſi wopředka ſwólniwy, nanowu wolu dopjelnicž, tola potom nječini.

Woni ſu ſli winizarjo, kotsiz na žanyh wot Boha póžlamych profetow poſluchali njeſju, ale ſu jich pſcheczéhalí a napoſledku tež Božeho ſyna ſkonzowali, ſo by ſu ſwoj wliw a ſwoje knjeſtvo nad ludom wobkhowali.

Tón knjeſ jich w tym pſchirunaju niže złonikow a hręſhnikow ſtaji. Tucež ſu lepſhi hacž woni. Woni derje tež teho wotza wolu czińili njeſju, ale jako jich Jan k pokucze woſaſche, ſpōnachu ſwoju njeprawdu a czińachu pokutu a wobrocžichu ſo. Tehodla jměja džel na Božim kraleſtvo. Farisejſzy pak temu knjeſej nje-wěrjacu, ale ſawostachu w njeſpuſlusknoſezi pſchecziwo Bohu a jeho profetam. Tehodla je jim Božje kraleſtvo ſawrjene. Sſud na nich pſchirndže. Wujamknjeni budžea ſi Božeho kraleſtva, a runje eži, korrhž běchu woni wujamkli, do njeho pſchińdu. Derje wjedža Farisejſzy, ſo tbn knjeſ jich měni, tola njeſwěrja ſebi luda dla, ſo na nim pſchepſchimnycz.

12. Sſlowa teho knjeſa, kiz wón w ſwiatej ſurowoſci pſchecziwo wyschim ſeho luda rěčesche, njeſbudžichu pak w jich wutrobje bojoſez pſched Božim hněwom ale hidženje pſchecziwo temu knjeſej.

To tón knjeſ ſmosom pytnje.

Duž jim w pſchirunaju wot kralowſkeho kwaſa ſjawnje jich ſacžiňjenje a ſapuſčenje města do předka praji. To Farisejſkich

hac̄ na najhórje roshněwa. Woni šhromadža ſo t' wurađenju a wobſamku jeho wobſtoržieć. Ssu ſebi Herodaſchowych ſlužom- níkow ſobu pſchiw jedli, fiž dyrbjachu jeho ſajec̄ a wotwjeſc̄.

(Pofraczowanie.)

Reformazija w Draždjanach.

(Pofraczowanie.)

V. Wójtowa Hendrich Pobożny.

17. haprleje rano běsche wójwoda Jurij semrjeł, wjecžor teho
kameho dnia hižo jeho bratr, frajný herba, evangelſzny smyšleny
wójwoda Hendrich, z Freiberga do Draždžan p̄schińdže.

Wulfi njeměr běsche ſmijercž pſchi Hendrichowym diworje pſchi-
njeſla. Tak khetſje faž mōžno, běsche nowy kniježer do hłowneho
města kchwatał. Hendrichowy tajny piſcař je nam wobras tamnych
dňow ſauostajil: „Koní běsche pſchemało, tež wjele luda ſobu
běžeſche, fotryž k diwrej njeſluskhejche, ſchtóž mōžeſche, tón běžeſche.
Rimale poſdže pſchiúdże wójwoda Hendrich do Draždžan, ſo dyrbjachu
je ſmólnizami ſwěcžicž.“ A fajke běsche tehdom w Draždžanach?
„W měſeče běſchtej wjeſele a žarowanje ſměſchanej; ſchtóž běsche
ſtareje wěry, faž mnischa, duchowni a jich pſchiuviſnizi, běchu
ſrudni; wſchědný muž kchwalesche Boha a bu wjele móznych bórſy
wobroczenych, fotſiž běchu ſo předy roczili, ſo radſcho i fraja
počzahitu, hacž ſo býchu lutherszny byli.

Wójwoda Hendrich běsche wot spocžatka žam Lutherowý pſche-
cziwnik był. Po ſwojim dobročiwnym, ale kufk spróznym ſmýšlenju
běchu jemu wſchitke nowoſeže njelube; wón ſebi k temu je ſwojim
bratrom Jurijom ſkafhež njechaſche. Duž mějesche wotpohlad,
w starej věrje žiwy bycz a wumrjecz. Čim bôle běsche jeho
mandželska Katharina Meklenburgska, fotraž jeho duchownije pſche-
trjechi, reformazhji pſchikhilena. Wona bu bóry wot wěrnoſeže
pſchewinjenia, cžitasche ſe ſwojimi dwórskimi knjenjemi Lutherowe
ſpišy, starasche ſo ja to, ſo do Freiberga evangeliſki předář pſchińdze
a mějesche na wobročenje ſwojeho mandželskeho tajfi ſliw, ſo wón
w ſwojim knjejſtwje 1537 reformazhju ſawjescz da. Hdyž běsche
poſta wójwodh lód wutrobh jumu ſlamany, ſo wón ſ najivjetſchej
frutoſežu evangeliſta džeržesche. Taſko jemu jeho bratr Jurij radu-
da, tola hacz k pſchichodnej zyrkwiſſej ſhromadžiſnje wſchitko pſchi-
ſtarym wostajicz, wotmoſwi Hendrich, ſo ſo tam, hdzež ſo wo-
ſbože duſche jedna, hafle na zyrkwiſſu ſhromadžiſnu cžakacz nje-
móže. Taſko chyzsche Jurij bratrej hižo ſa cžaſ ſtiwjenia naſlědni-
ſtwo ſawěſežicz i tym wumiěnjenjom, ſo ſo Hendrich evangeliſſeje
věry wostaji, ſnapſchecžiwi pobožny férſchta: „Bóh mje ſvariuj,
ſo chyzl ja frich kraja a něſchtu ludži dla mojeho Knjesa Chrystuſha
ſapręcz. Tajfeje njevoſtaſnoſeže poſta mje njenamakacze. Prjedy
hacz bych to cžinił a mojeho Knjesa Chrystuſha ſaprę, chyzl radſchou
i mojej mandželskej i proscherſkim ſijom ſ kraja hicz. S zylą,
ſchtož chze mi mój luby Bóh popſchecz, ani bamž njevoſmje.“
Wón je jemu to tež wostajicz dýrbjal po Božim wodženju.
Wón cželo ſwojeho bratra k poſlednemu měrei pſchewodžesche,
hdzež bu w domje khowane. Tež jow wón ſwoju evangeliſku
wěru njeſaprę. Hdyž ſo druhí džel pohrjebneje ſwjatočnoſeže po-
fatholſkim waſchnju ſapocža, ſo wón do hrobu vróežo poda a da-
ſebi wot ſwojeho dwórſkeho předarja Pawoła Lindenawa troſcht-
waze předowanje džeržecz. 21. haprleje jemu rada a měſchčenjo
ſwěrnoſež pſchizahachu. Šawjedženje reformazhje nimale 3 lěta
knježenja noweho krajueho wótza wupjeli. Stari radžicželojo,
kotſiž běchu njebočicžkemu knjeſej tajfu hubjenu radu dawali,
buchu ſe ſlužby puſchčeni a pod Antonom ſe Schönberga, roſ-
žudnym evangeliſkim mužom, bu nowe ministerſtwo ſaložene. Hižo
23. haprleje ſo wot dwórſkeho předarja Lindenawa přenje evan-
geliſke předowanje w Draždžanach džeržesche, na tej ſamej fléz̄y,
na kotrejž běsche 25. julija 1517 Marcžin Luther ſtał.

Krótki čas hiszpejskego Mischutjanski biskop, Jan ſi Maltiz, po-
stupowaniu reformazyje w Draždżanach sadzěwaſche. Wón ſu wo
5000 hriwnow bojesche, fotrež jemu 47 wołtarjow we hłownym
měscze uježechu. Wón pſchepoda nowemu krajnemu wóźcej dokładne
pišmo wo 195 łopjenow „wſchědnia kſcheczijanska wucžba, fotruž
dyrbi fóždy kſcheczijan ſnacž” a namjetowaſche, ſo by ſo učfajfa
zýrfwinſka viſitazija pſchewjedla, hewak paf wſchitko pſchi ſtarym
woſtało. Wójwoda ſo kurwjerčha Žana Biedricha a jeho theologow
wo radu praſchecze. Czi njechachu ničo wo tym wjedžecž. Duž
njebu ſi teho ničo.

Mjes tym reformazija utjemylena pofraczowasche. Hdyż

bějše wona s wulſej ſwiatocžnoſćju ſwiatki w Lipſku pſchewjedžena, ſo hnydom po tymi w Draždānach na nju podachu.

To běsche 3. junija, hdyž wójwoda na 4. poštajenu prozeříju
świateho črčela, faž tež Božu mšchu a druhe waschnja wotstroni a
pschifasa evangeliou prèdowacž a światu wjedčeř we woběmaj
ſchtaltomv̄j wudželecž, tola ſi tým wobmjeſowanjom, ſo nichtó
f nowemu porjadej muſowanu njeje. Farař fſchižneje zýrfvje,
Dr. Eisenberg, fiž ſo wobarasche, światu wjedčeř na to waschnje
wudželecž, bu ſi dobrými dofhodami na wotpocžiuk ſadžený a na
jeho městno jafo prěni evangeliſti farař a ſuperintendenta
magiſtrat Jan Kellarius abo Kellner poštajeny. Tón běsche
Lutherowý a Melanchtonowý pschecžel. So běsche wón wot
Melanchtona, fiž ſo na to muſtejesche, duchow pruhowacž, radži
porucžený, ſwědcži ſa jeho hōdnoſcž. Hacž do teho čaſa, hdyž
Kellarius do Draždžan pschiūdže, ſastawasche Hendrichowý dwórſti
prědař Lindenau ſi prědarjom Eberhardom ſi Altenburga dvoje
jaſtojnſtivo pschi ſſchižnej zýrfvi; 27. juiija ſo wuſivoſený ſuper-
intendent ſhwjatocžnje ſapofasa.

Prěnja došpolna sjanua evangeliſka Boža ſlužba ſo hafle
6. julijsa, pjatu njedželu po ſiwjatej Trojizi, w ſiſchižnej zyrki,
nětfo we hłownej Draždžanſkej zyrki wotdžerža. Kajfi běſche to
wjeſeſty džen ſa evangeliſte měſto! Kuriwjerch Jan Bžedrich běſche
k temu ſiwjedženjej ſam ſe ſwojej mandželſtej a wulfim pſche-
wodom i Torgawu pſchischof, Draždžanſki dwór běſche ſaſtupjeny
pſches wójwodu Hendricha a jeho mandželſtu, dwórkę kuijenje,
radžicželow atd. Zyrkej běſche pſchepjelijena. Kaf inutrije poſklu-
chachu ſhromadženii na předovvauje a ſkliwa wiſtajenja ſiwjateje
wječerje, fotrež ſo prěni frócz němíſki ſpěvachu. Kaf ſiwjatočnje
klincžachu fhěrluſche pſches Boži dom! Kóždy běſche ſebi teho
wědominy, ſo ſo w Draždžanach wo džen jedna, faž jón Draždžany
hiſcheže wohladale njeběchu. Stawiſnař ſponui: „To ſebi nichtó
prjedy myſliš njebe, ſo budže ſo pſcheměnjenje i tajfim wjeſelom
wſtědneho muža ſtač. Nad tym běſche mjes ſulfej hrromadu
wobydlerjom, koſiž móžachu to njedocžafane ſbožowne pſcheměnjenje
ſedy ſroſymiež, njewopisomne wjeſele.“

Wjeſeſe pſchibywaſche, jato tež Nowe Město evangeliſtu Božu ſlužbu a w Lukaschku Mülleru hódneho předarja doſta, jaſo ſo fararjam diafony pſchidachu, jaſo tež w žoninej zýrkwi a w bliſtich wſach evangeliſte předowanje ſaſlineža.

Wě ſo, běchu ſ tým hafle ſwonfownoſcě napravjene. So běchu ſo wſchitfe te njedostatki wotſtronile, k temu běchu zhrfkwiſſe viſitaziſe muſte. Dwě viſitaziſi ſtej ſo w lěcže 1539 w Draždānach wotmělej. (Pofracžowanje).

Wschelafe s bliffa a s dalofa.

S Draždžan, 18. junija t. l. To bě dženš sažvo s Boha žehnuowanua njedžela sa naschich Draždžanskich Čserbow. Bě tak kražných džení, přenja „rjana njedžela“ w tutym nalečzu, že bo na Draždžanskich haſbach a drohach wscho mjevwjesche mot puczowarjow, fotſiž s města won ſhwatachu. Ale hlaſ, wilſta čerbská wožada bě w tym žamym čaſu nastupila pucž do čiſchinh Žioniskeje a že w naſhwilnej tſchižnej zyrkwi ſhromadžila k ſubowanym čerbskim ſemſcham a ſpěvaſche mózni: „Pój, pój o hoſbje Boži, pój ſwjaty Ducho k nám!“ A tón ſnješ že ſpójna je ſwojim Duchom k ſwojej gmiejni! — Spovjedni wuežbu džeržeskej čerbskej wožadže k. farař Žafub s Njeſhwacžidla, předowanje k. farař Čsyfor a s Vlinafała. Spovjednych bě hromadže 183, mijenujz̄y 86 mužskich a 97 žónskich.

— Główna konferenja duchownych sajskiej województwa po-
sańdzentu i chłopów w Budyschinie. Wodzienje shromadzisny mějesch-
tijes tajny radziczel Keller jako duchowny skończył konfessorialneje
wyjściośce w Budyschinie.

— Gustav-Adolfske pobožne towarzstwo w Budyschinje je psched frótkim ſvoju hłownu ſhrromadžiſmu w Budyschinje wotdzeržało. Wobſamklo je ſo, jo ſměje ſo lětuschi ſwujedźení w Kafezach naſymu wotdzeržecž. Krajinu ſwujedźení ſměje ſo prěnje dny pſchichodneho tydženja w Lubiju. Gustav-Adolfske pobožne towarzstwo je tehdom wobſamklo a tež woſjewiſo práſtwu, w fotrejž proſby wo podpjeru ſa evangeliſkich, fiž ſu w poſledním čaſku w Nwjstriſſej ſ evangeliſkej zyrfwi pſcheſtuſili a nětko podpjeru ſwojich evangeliſkich bratrow a ſotrow potrjebaju, ſo býchu ſebi ſwoje evangeliſke woſzadny ſriadowacž móhli. Pſches 10,000 je jich hacž do teho čaſa pſcheſtuſilo.

— Gwiaſſ zhrifwinſſich chorow je ſo 14. t. m. w Budyschinje

salóżil. Myśl swiaſka je, so by kózda woſada ſwoj zyrfwiſki chor mela, kotrež by woſebje na ſwiatych dnjach něchto i poſkłada naſcheje duchowneje hudźby i natwarjenju wutrobow poſchedujeſz. Tónle wotpoſhlaſt je węſeze witana węz. We wjetſich woſadach, hdźež ſu dobre hloſy dobycž, ſo nadziomnie bórſy tajke zyrfwiſke chorū ſawjedu. W mjeniſich woſadach paſ ſmęce to ſwoje čežkoty a woſady budža, hdźež ſo i ſyła ſawjeſz njehodži. Tam budże poſchi tym woſtač dyrbjeež, ſo ſmęemny chor ſchulſkich džecži, kotrež nam iperwa. Węſeze paſ budža tež naſchi zyrfwiſzy prijódſtejeſzerjo tu dobru myſzl i naſchich herbſkich woſadach ſpēchowacž a tež ja poſchewjedzenie teho naſjeta i zyrfwiſkeje poſkładniſy pjenjeſzu podpjeru ſa jaſoženje zyrfwiſkich chorow poſchiwolicž. Hdźež móže ſo jenož ſwiaſk ſchulerſkich džecži ſaložiež, płaczi ſo do zyrfwiſkeho chornego ſwiaſka jenož 1 hr., kaſkiſkuli je chor. Heward płaczi ſo wot 10 ſobuſtawow 1 hr., wot 11—20 2 hr., wot 20—40 3 hr. a ſa wjazy 4 hr. Někto mamy ſa ſwoju poſchiſluſhnoſz, tule ważnu naležnoſz naſchim Sſerbam poruczieſz.

— Po dleſchej poſchewſawzy ſo ſaſo hiba ſa ważnu želesniſu, kotrež ma ſo wot Rakez poſches Wojerez do Hrōdka natwaricž. Czér ſo wuměruje a ſo nadziomnie po dokoñyanych poſchihotowanjach i twarom bórſy ſapocžnje. Tale nowa želesniſa ſmęce tež woſebje ſa naſchi herbſku Luižiſu wulku ważnoſz. Poſchetož naſchi Sſerbia Horneje a Delneje Luižiſu budža poſches nju bliże hromadze ſamknjeni. Hdźi bychmy předy chyli do Hrōdka abo do Blótow doječz, bychmy najpriyedy poſches Shorjelz jecž dyrbjeli a poſchi doſhim woſoloſuezu thetro droho jeli. Někto riniſe pojedzeny i Horneje do Delneje Luižiſu.

— Na khězorſtwowy ſejm je ſo wot wſchinoſeſe ſakonſki načiſt poſchepodał, poſches kotrež ma ſo ſpječowanju dželacžerjow poſchecžiwo jich ſnježim ſadžewacž, kotrež ſo woſebje poſchi ſtrajkowanju poſches ſozialdemokratiske ſchězuwanje jim naſabjenym poſkaſuje, ſo ſo ſami ſwolni dželacžerjo wot ſtrajkarjow i hroženjom wot džela wotdžeržuſa. Poſchi tym wſchein je mało wuhlada na poſchecže tehole ſakonja. W ſwojim czaſu je ſo ſakon poſchecžiwo ſozialdemokratam tak lóhko ſběhnył — a Boži žel je ſo jich móz roſroſila, ſo tajki ſakon tež poſchitkowym wužitk wjazy njepoſchinieſe. Sozialdemokratojo poſchezo roſymla ſo poſchecžiwo ſežhwkam tajkeho ſakonja woſrvež, ſo ſo jimi niežo ſtač njeſože.

— My podam ſu bým cžitarjam roſprawu wo nětežiſkim ſtejnich ſu nitskowneſu miſionſtu. W džele ſu nitskownego miſionſtu poſkaſuje ſo ſiwe hibanje. Ma wſchek ſtronach cžlowiſteho hubjeniſtu wupſchestręwa ſo wumodza ſuka, ſo móža ſo wſchitz, kif chzedža wuhlowani bycz, wuhlowacž. My podam ſežehowaze licžby: W naſchim khězorſtuje je w tu khwila 500 evangeliſkich ſpomožerſkich domow, i 13000 džecžimi, 51 woſezhniſtich towarzſtow, kotrež 1900 džecži w ſwójbiach woſezahnycž dadža, 120 wjele wopytaných hōpdom i domiſnie ſa mužow a 36 hōpdom ſa holzy; dale 32 diakonifich woſtarow, i 3700 diakonizami, kif na 1146 dželanskich polach cžlowiſtej njuſy wotpoſhlač pomhaju. Druha Europyka a Amerika ma 21 diakonifich wuſtarow i 1100 diakonizami, kotrež na 300 dželanskich polach dželaja, ſo ſo i ſyła 53 diakonifich wuſtarow na 1440 dželanskich polach i 4800 diakonizami na wulki džele ſchecžijanſke ſu boſeze wobdželuje. K temu poſchidu hřeče domy bratrow a diakonow, jaſtrowe towarzſtu, 1400 Gustav-Alboſſich towarzſtu, njeſicžme žonjaze towarzſtu. Djech ſo tu tež ſkrótkimi ſłówami naſpomi poſkacžowanje evangeliſkeho ſchecžijanſtu w njekſchecžijanſkich krajach. 1800 běſche jenož 50 poſchelozkow biblije; někto ſo biblija w 250 rěčach trjeba; 1800 wučinjeneſe ſicžba miſionarow 170, někto 2500; 1800 wučinjeneſe ſetny poſchinoſch ſo miſionſtu poſcherenje millijonu hriwnow, hdźi je někto i najmjeniſha pječ ſrōč wjazy. W ſapocžatku teho ſetnotka běſche we wobthodze něhdze 5 millijonow biblijow, někto na 150 millijonow; ſicžba wobroczenych je wot 50,000 na 180,000 roſtla. To je poſches Boži hnadu bohate žohnowanje na ſwiaty ſluk miſionſtu! Boža hnadna ſuka budž nad nim dale do wſchego poſchichoda!

Schto luboſež i miſionſtu dokonja

abo:

Džak a wopor wudowh.

G. Niewert i Altony powjedaſche ſhromadžiſnje wo ſtaraj kantorowej wudowje, kotrež bu poſches jeho poſzowanje do hōpitala

w Altonje. po ſchijata. Wona běſche ſebi po ſwojeho mužowej ſmjereži ſwoju ſiwoſež ſ prožu ſchicža a poſchedzenja ſaſlužila, dokelž niſta penſija doſahala njebi. Duž mějeſche dawno hižo ſa wjecžor ſwojeho ſiwojenja to žadanje, ſo ſo do hōpitala poſchijala. Skóncžnje móžeſche ſo jejne žadanje dopjelnicž. Wona doſta tam darmotne wobydlenje a džel jědze. Džen po tym wona předarjej Niewertej 60 hriwnow ſa miſionſtu poſchijefy. Dokelž ſo wón najpriyedy wobaraſche wot khudeje miſionſki dar poſchijecž, kotrež tola ſa wjecžor ſiwojenja nuſnje trjeba, wona jemu powjedaſche, ſo je po něčim te pjenieſy ſa nuſný pjenjeſk ſa ſtare dny naſad poſzila, hdźi njebudže ſebi niežo wjazy ſaſlužicž móz. Někto paſ móže jeho parowacž, dokelž je poſches dopjelnjenje jeje doſho hajencho žadanja staroſež wot njeje prječ wſata. Taſo jej Niewert praſi, ſo ſhano tola pjenieſy hřeče trjeba, dokelž ſe ſuchim khlebom njepſchendže, wona ſnapſchecžiwi: „Te dha waž ſbóžnik wo khofej a běly khleb proſkycž wučiſt? Niedyrbim ſe wſchědnym khlebom ſpokojoſm bycz? A to man učko hacž i mojej ſmjereži, teho dla wſmicze pjenieſy w Božim mjenje!“ Trjeba tónle podawſ ſroſaženje, potom budž to napominanje ſkueſe. (Luk. 10. 37.) Taſk wulke je hubjeniſtu a nuſa, khudoba a ſruđoba na ſwécze wokoło tebje, haj poſched twoſimi ſhěznymi durjemi, poſched twoſimi nohomaj. Kelko wbohich Lazaruſow je Boh ſchecžijanam poſched nohi poſzil! A tola ſu ſchecžijenjo kaž ſlepí! A kelko woporow poſchijefy ſo ſa wjeſzele a derjeheje, ſa poſchu a druhe proſdne węzy, i kotreym iž ſo ſtvyj njetrjebawſhi wupſchuſa. A taſk žadne ſu tajke wudowine dary bohateje, pobožneje a wobhnadženeje wutroby! Haj by ſo wjazy tajſich nuſnych pjenjeſkow ſórlilo, potom bych ſo tež rěki žohnowanja bohatscho na Boži lud wuliwale, kotrež jemu ſwólinje wopruje w ſwiatej poſchi.

Wopomí: Tiſi pjenjeſk dyrbi kózdy ſprawný ſchecžijan měč, hdźi dyrbi derje ſtač w jeho domje:

1. Žiwienski pjenjeſk, ſo móže ſo derje ſiwič a w kraju woſtač.

2. Nuſný pjenjeſk, ſo njetrjebal w czežkim czaſu nuſu tradacž.

3. Boži a czežny pjenjeſk, ſo by měl dawacž potrjebnemu.

Hdźi paſ khuda ſtara wudowa da, ſchtož ma, taſk njedyrbjaſty Boži pjenjeſk poſchihotowanym džeržecž wot teho, ſchtož maſh?

Bohobojaſnoſz je i wſchittkim węzam wužitna a ma ſlubjenje tuteho a poſchihodneho ſiwojenja.

Tako khězor Alexander I. junu poſches ſekaterinoſławſku guberniju jědzeſhc, na jenej pôſtnej ſtaziji poſaſta a da ſebi cžaj waricž. Ma pulče wuhlada nowy testament a ſo poſchedſtejicžerja ſtazije woprascha:

„Cžitaſch ty wjele w tych knihach mój ſhno?“

„Kózdy džen w nich cžitam, majestoſež.“

„To je prawje wot tebje, hdźe w tu khwili ſtejſch?“

„W ſczenju ſwiateho Mateja.“

„Nó, duž cžitaj prawje pilnje! Schtóž ſbože ſwojeje duſche pyta, tež ſwoje ſeinske ſbože namaka.“

Tako poſchedſtejicžer ſe iſtvyj ſtupi, khězor ſkradžu pječ ſtovrubjelske papjeru do poſklednjeho ſczenja ſw. Mateja poſzil. Bórſy ſo khězor na tym ſamym puežowanju wróči. Saſo w teſle ſtaziji poſaſta g ſo poſchedſtejicžerja praſhesche, taſk daloko je w cžitanju ſwojeho noweho testamentu.

„Hacž ſe ſezenju ſw. Lukascha“, bě wotmoſwjenje.

„Nó, my chzem ſladacž, daj knihe jow.“

Te pječ pjenjeſne papjeru tam hřeče ſeſtaknjenie na tym měſečje ležachu, hdźež běſche je khězor poſzil.

„Za je wulki hréč, mój luby“ praſi khězor i poſchihodneho ſtaziji, kotrež chyzſche ſastróženy a ſahaúbjeny hromadze padnyčz.

„Ty njeſky Bože kraleſtvo pytał — někto dyrbischi tež ſeinskeje mſdy parowacž. Daj ſebi to ſa wučbu bycz.“

Te 50 rublow ſo mjes wježnych khudych roſdželichu.

Daliſche dobrowólne dary ſa wbohe armeniſke ſyroti:

Niemjenowaný i Nožacžiz 8 hr.

W mjenje wbohich ſyrotow praſi wutroby džak

Gólež, redaktor.